

ΔΑΣΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΦΤΕΛΙΑΣ

Η ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΦΤΕΛΙΑΣ

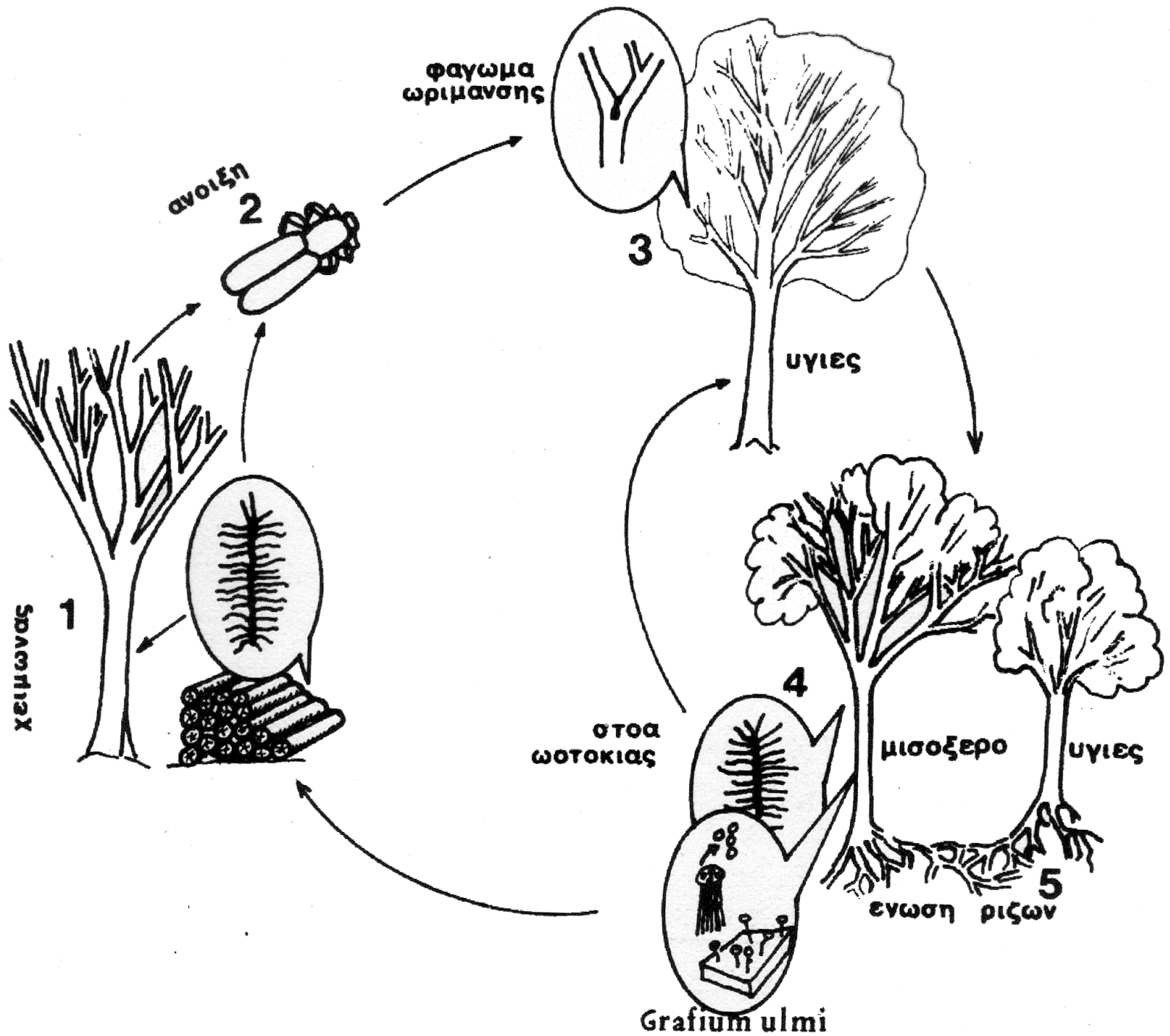
Η Ολλανδική ασθένεια της φτελιάς προκαλείται από τον μύκητα *Ceratocystis* (= *Ceratostomella*) *ulmi* (Ascom., Sphaeriales) ή *Ophiostoma ulmi* ή *Graphium ulmi*. Παλαιότερα στην Ελλάδα ονομαζόταν «γραφίωση της φτελιάς».

Ο μύκητας προσβάλλει τα περισσότερα είδη του γένους *Ulmus* και μερικά είδη του γένους *Zelkova*. Η ασθένεια μελετήθηκε πρώτη φορά στην Ολλανδία το 1919, παραδεχόμαστε όμως ότι η ασθένεια προέρχεται από την Σιβηρία, γιατί η σιβηρική φτελιά είναι ανθεκτική στο μύκητα (*Ulmus pumila*). Στην Ευρώπη η πεδινή φτελιά (*Ulmus campestris*) υπέστη ιδιαίτερα μεγάλες ζημιές.

Η συνηθέστερη μορφή του μύκητα είναι *Graphium ulmi* (κονιδιακή μορφή). Τα κορέμια σχηματίζουν στέλεχος μαυρωπό που απολήγει προς την κορυφή σε πυκνές διακλαδώσεις που σχηματίζουν την κεφαλή ανοιχτότερου χρώματος με τα κονίδια.

Η ασκογενής μορφή *Ophiostoma ulmi* παρουσιάζεται σποραδικά (κυρίως τον χειμώνα μέσα στις στοές των *Scolytidae* ή κάτω από τον αποκαλυφθέντα φλοιό των νεκρών δένδρων).

Τα ασκοσπόρια σχηματίζονται μέσα σε ασκούς που διαλύονται γρήγορα και βρίσκονται στην στεφάνη από τρίχες που φύονται στο άκρο των καρποφόρων σωμάτων.

UGA4213094

UGA0176077

UGA4215047

Ποικιλίες και σειρές του μύκητα

Στην αρχή υπήρχε μόνο μια παθογόνος ποικιλία του μύκητα η οποία μέχρι την 10/ετία του 1960 αντιμετώπιστηκε με μια σειρά ανθεκτικών υβριδίων δένδρων φτελιάς. Το 1965 όμως παρουσιάστηκε νέα ισχυρότερη παθογενής ποικιλία του μύκητα που νέκρωσε τα ανθεκτικά υβρίδια της φτελιάς στη Δ. Ευρώπη.

Υπάρχουν λοιπόν 2 ποικιλίες ή σειρές του μύκητα:

- α. κοινή παθογόνος ή κηρώδης σειρά
- β. ισχυρή παθογόνος ή χνουδωτή σειρά

Συμπτώματα: Εσωτερικά πριν εκδηλωθούν τα εξωτερικά συμπτώματα παρουσιάζονται εσωτερικές αλλοιώσεις στα αγγεία του ξύλου που αποκτούν καστανό χρωματισμό.

Σε εγκάρσια τομή στον κορμό ή στα κλαδιά φαίνεται στους τελευταίους αυξητικούς δακτυλίους ως έντονη στίξη (χαρακτηριστικός σκοτεινός δακτύλιος). Στην κατά μήκος τομή ο σκούρος χρωματισμός έχει την όψη μακρουλών ραβδώσεων.

Μικροσκοπικά διαπιστώνεται ότι η καστανή αυτή αλλοίωση του χρωματισμού οφείλεται στην παρουσία μιας κομμιώδους ουσίας, σκοτεινού χρώματος μέσα στα αγγεία. Εξωτερικά συμπτώματα της ασθένειας εμφανίζονται κυρίως κατά τη διάρκεια της βλαστικής περιόδου. Αυτά είναι μάρανση στην αρχή και ξήρανση μέρους της κόμης και σταδιακά ολόκληρης της κόμης.

Ανάλογα με την ταχύτητα που παρουσιάζονται τα παθολογικά αίτια έχουμε δυο πορείες εξέλιξης:

α. βραδεία ή χρόνιας μορφής

β. γρήγορη ή οξείας μορφής

Μόλυνση: Η είσοδος του μύκητα μπορεί να πραγματοποιηθεί από οποιαδήποτε τραύματα που απογυμνώνουν το ξύλο πάνω στο οποίο αντικαθίσταται το παθογόνο.

Στην πράξη η είσοδος του μύκητα γίνεται κατά μεγάλο μέρος από τα φαγώματα των Scolytidae (ιδιαίτερα των *Scolytus scolytus* και *Scolytus multistriatus*).

Επίσης μόλυνση μπορεί να γίνει από την ένωση ριζών από προσβεβλημένα δένδρα με ρίζες υγιών.

Καταπολέμηση

Συνίσταται από τα εξής στάδια:

Καλλιέργεια, λίπανση.

Η φύτευση των φτελιών πρέπει να γίνεται σε καλά δροσερά εδάφη και λίπανση με N και P.

Απομάκρυνση, εκφλοίωση και καταστροφή των προσβεβλημένων τμημάτων του κορμού ή των κλαδιών.

Χημική καταπολέμηση των Scolytidae.

Βιολογική καταπολέμηση

α. Το βακτήριο *Pseudomonas Fluorescens* (σταματά τη βλάστηση των σπορίων του μύκητα).

β. Ο μύκητας *Gonatobotryum fuscum* προσβάλλει τα μυκήλια του *Ceratocystis*.

Χρησιμοποίηση ανθεκτικών ειδών και υβριδίων.

ΣΦΕΝΔΑΜΙ

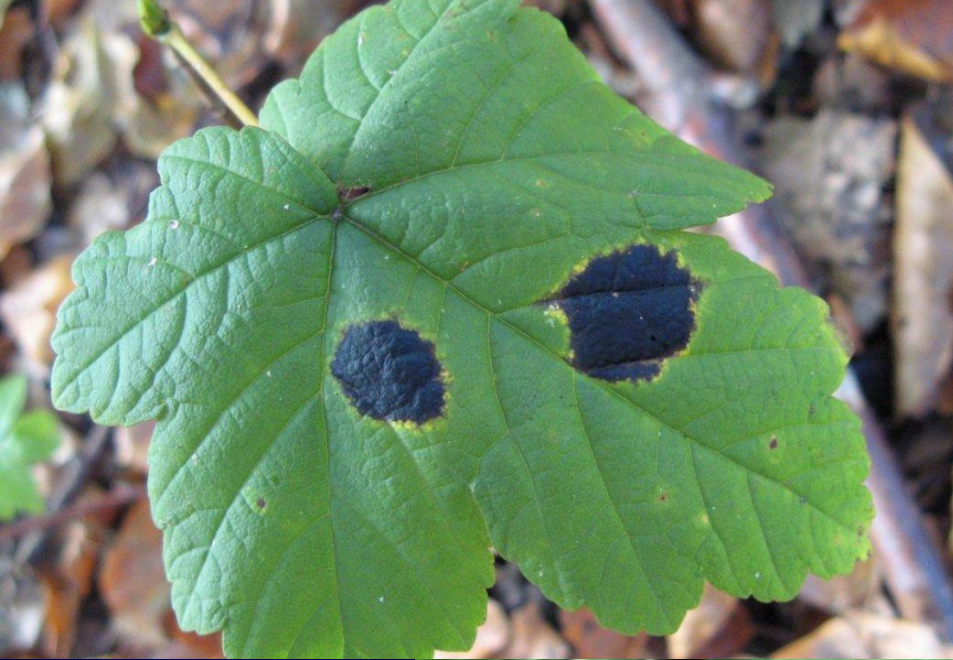
ΠΙΣΣΩΔΗΣ ΚΗΛΙΔΩΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ

Οφείλεται στο μύκητα *Rhytisma acerinum* (Ascom. Phasidiales). Η ασθένεια βρέθηκε παντού στην Ευρώπη, κυρίως στον *Acer platanoides*.

Η μόλυνση γίνεται νωρίς την άνοιξη, οι κιτρινωπές όμως κηλίδες εμφανίζονται πάνω στα φύλλα το καλοκαίρι και σταδιακά γίνονται μαύρες.

Οι κηλίδες αυτές είναι εξωτερικά στρώματα του μύκητα, και ανάλογα με την ένταση της προσβολής τα φύλλα μαραίνονται και πέφτουν πρόωρα.

Στις αρχές του καλοκαιριού στην κάτω επιφάνεια των φύλλων αναπτύσσονται μικρά πυκνίδια του μύκητα τα οποία παράγουν μεγάλο αριθμό σπορίων.

Την άνοιξη στα πισσώδη στρώματα των φύλλων στο έδαφος αναπτύσσονται τα αποθήκια όπου δημιουργούνται μακρουλοί ασκοί που φέρουν μικρές περιελισσόμενες παραφύσεις.

Καταπολέμηση

Στη χώρα μας ελάχιστα φυτεύουμε σφενδάμους, ούτε έχουμε αμιγή δάση του. Σε περιπτώσεις διακοσμητικών δένδρων συνίσταται η συλλογή και καύση των προσβεβλημένων φύλλων.

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΑΝΟΥ

Ανθράκωση του πλατάνου

Η ασθένεια οφείλεται στο μύκητα *Gnomonia platani* (= *Gnomonia veneta*) (Ascom. Sphaeriales) είναι κοινή σε όλη την Ευρώπη και Β. Αμερική.

Συμπτώματα: Νωρίς την άνοιξη κατά τη διάρκεια έκπτυξης των φύλλων, οι νέοι βλαστοί και τα φύλλα παίρνουν ένα καφετί χρώμα (τα συμπτώματα αυτά μοιάζουν με του όψιμου παγετού).

Μετά την έκπτυξη των φύλλων η ασθένεια γίνεται εμφανής με τη δημιουργία νεκρώσεων στα κύρια νεύρα των φύλλων και στους βλαστούς και τα κλαδιά με νέκρωση τμήματος ή ολόκληρου του φλοιού.

UGA1524011

UGA1436141

Στην κάτω πλευρά των φύλλων, βυθισμένα στο νεκρό τμήμα του αναπτύσσονται τα μικρά μαύρα ακέρβουλα του μύκητα που είναι η κονιδιακή μορφή του μύκητα που ονομάζεται *Cleosporium nervisequm*.

Η 2^η κονιδιακή μορφή που αναπτύσσεται στον κορμό ονομάζεται *Discula platani* ενώ υπάρχει και 3^η κονιδιακή μορφή στα νεκρά φύλλα που παραμένουν στα κλαδιά κρεμασμένα το χειμώνα και ονομάζεται *Sporonema platani*.

Η εγγενής μορφή *Gnomonia platani* (*veneta*) παρουσιάζεται την επόμενη άνοιξη στα φύλλα που έπεσαν στο έδαφος. Τα ασκοσπόρια που παράγονται προσβάλλουν τα νεοαναπτυσσόμενα φύλλα τα οποία προσβάλλονται επίσης και από τα μυκήλια του μύκητα που διαχειμάζουν στους οφθαλμούς.

Καρκινώματα παρουσιάζονται σε βλαστούς και κλαδιά με πάχος μεγαλύτερο από 2,5εκ. στο φλοιό των οποίων παρουσιάζονται πυκνίδια 2ης κονιδιακής μορφής την επόμενη άνοιξη.

Η ασθένεια ευνοείται από υγρό καιρό με έντονες βροχοπτώσεις. Το δικό μας πλατάνι είναι ανθεκτικό στην ανθράκωση του πλατάνου, τα υβριδογενή πλατάνια και ο αμερικανικός πλάτανος είναι περισσότερο ευπαθή.

Καταπολέμηση: Σε πάρκα και δενδροστοιχίες συνίσταται η συλλογή και η καύση των προσβεβλημένων φύλλων από το έδαφος καθώς και ραντισμοί με διάφορα μυκητοκτόνα όταν φουσκώνουν τα μάτια. Οι ραντισμοί να συνεχίζονται ανά 10 – 20 ημέρες μέχρι την έκπτυξη των φύλλων.

Αλεύρωμα φύλλων

Το αλεύρωμα των φύλλων του πλατάνου προκαλείται από τον ασκομύκητα *Microspheera platani*. Εκτός από τα φύλλα προσβάλλει τα κλαδιά, τους μίσχους των φύλλων, τα άνθη και τους καρπούς.

Το καλοκαίρι του 1983 που είχαμε βροχές στη Θεσ/νίκη προκάλεσε σοβαρότατη φυλλοπτωση.

Στην Κρήτη, στη Θεσσαλία και στη Μακεδονία είναι συχνή ασθένεια τα τελευταία χρόνια. Επίσης στην Πορτογαλία και την Σικελία είναι σοβαρότατη ασθένεια.

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΚΑΚΙΑΣ

ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ

Μυκόπλασμα – Ιώσεις ακακίας (Σκούπα της μάγισσας)

Ωοειδή μυκοπλάσματα που δημιουργούνται στο φλοιό, στο βλαστό, στα φύλλα ή τις ρίζες προκαλούν «σκούπα της μάγισσας» από τον **ιό Chlorogenus robinia**. Τα συμπτώματα της ασθένειας αυτής είναι η δημιουργία όρθιων σκουπών της μάγισσας στους βλαστούς και η δημιουργία κλαδοβλαστημάτων στο βλαστό ή την κόμη των προσβεβλημένων δένδρων.

Τα φύλλα της σκούπας είναι μικρότερα, στενότερα στη βάση και έχουν αποχρωματισμένα νεύρα. Οι βλαστοί συχνά έχουν εμφάνιση κορδονιών.

Γενικά μεγάλα δένδρα δεν προσβάλλονται γιατί οι σκούπες της κόμης τον χειμώνα νεκρώνονται και τα δένδρα αναλαμβάνουν.

Η μετάδοση της ασθένειας γίνεται με μπόλια, ενώ δεν είναι γνωστά έντομα που μεταδίδουν την ασθένεια.

Στη Θεσσαλονίκη εμφανίστηκε έντονα το φαινόμενο αυτό κυρίως στις σφαιροειδής ακακίες (μπολιασμένες με σφαιροειδή κόμη), κατά μήκος των δενδροστοιχιών στους δρόμους και προκάλεσε νέκρωση των δένδρων που όμως υπέφεραν από έλλειψη νερού και ακατάλληλο έδαφος.

ΤΟ ΥΓΡΟ ΞΥΛΟ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ

Λέμε υγρό ξύλο το όχι σάπιο ξύλο των ζωντανών δένδρων που κατά την υλοτομία του φαίνεται σαν βρεγμένο.

Υπάρχει τόσο στα κωνοφόρα όσο και στα πλατύφυλλα.

Στην Ελλάδα είναι συνηθισμένο στην ελάτη και τη λεύκη.

Το υγρό ξύλο έχει γενικά σκοτεινότερο χρώμα και υπάρχει σ' αυτό **αναερόβια κατάσταση βακτηρίων.**

Τα κύρια υπάρχοντα αέρια είναι N, CO_2, H_2 . Η αναεροβίωση είναι ένας παράγοντας δημιουργίας του υγρού ξύλου.

Τα κυριότερα βακτήρια που βρέθηκαν ανήκουν στο γένος *Clostridium* τα οποία δημιουργούν σπόρια και στο γένος *Methanobacterium* τα οποία δεν παράγουν σπόρια αλλά μεθάνιο.

Γενικά το υγρό ξύλο παρουσιάζεται στο εγκάρδιο και ξεκινάει από τις ρίζες ή το βασικό τμήμα του κορμού. Λιγότερο συχνά ξεκινά από διακλαδώσεις ή πληγώσεις και εκτείνεται προς τα πάνω.

Σε οριζόντια τομή:

- α. δημιουργείται δακτύλιος που χωρίζει το σομφό από το εγκάρδιο ξύλο.
- β. συμπαγές υγρό ξύλο που περιβάλλεται από σομφό.
- γ. τμήματα μόνο υγρού ξύλου που υπάρχουν στο εγκάρδιο και σπανιότερα στο σομφό.

Περιεχόμενη υγρασία: Η περιεχόμενη υγρασία του υγρού ξύλου είναι λίγο ή πολύ μεγαλύτερη από το σομφό σε όλα σχεδόν τα κωνοφόρα και περισσότερα πλατύφυλλα.

Χρώμα: Το υγρό ξύλο ανάλογα με το δασοπονικό είδος παίρνει διάφορα χρώματα από ελαφρό σταχτί και σκοτεινό καφετί ως τριανταφυλλί και έντονο κόκκινο. Όταν όμως ξηραίνονται τα χρώματα χάνουν την έντασή τους.

Το ΡΗ και το ειδικό βάρος κυμαίνονται ανάλογα με το δασοπονικό είδος.

Παγοραγάδες δημιουργούνται συχνότερα σε δένδρα με υγρό ξύλο. Στην ξυλεία του υγρού ξύλου παρουσιάζεται ξεκόλλημα των δακτυλίων και βαθιές ραγάδες.

ΤΟ ΥΓΡΟ ΞΥΛΟ ΤΗΣ ΕΛΑΤΗΣ

Το υγρό ξύλο της ελάτης εμφανίζεται περισσότερο στη βάση του κορμού αυξανόμενων δένδρων, και σε σύγκριση με τα άλλα δασοπονικά είδη το υγρό εγκάρδιο της ελάτης είναι λίγο ξηρότερο από το γύρω του σομφό.

Γενικά στην Ελλάδα τις περισσότερες φορές εκτείνεται πολύ έξω από το εγκάρδιο.

Δημιουργείται σε ευνοϊκές χρονιές δεν είναι όμως απόλυτα γνωστός ο μηχανισμός δημιουργίας του.

Οι τεχνολογικές ιδιότητες του υγρού ξύλου (ελαστικότητα, κάμψη και θλίψη) είναι όμοιες με αυτές του υγιούς ξύλου, μόνο που αργότερα το υγρό προσβάλλεται από μύκητες.

ΥΓΡΟ ΞΥΛΟ ΤΗΣ ΛΕΥΚΗΣ

Το υγρό ξύλο της λεύκης αρχίζει με την εισβολή βακτηρίων στα αγγεία του σομφού.

Τα βακτήρια προήλθαν από εισβολή μέσω των ριζών του δένδρου και προκαλούν το χρωματισμό του (καφετί).

Σε σύγκριση με το σομφό το υγρό ξύλο είχε μικρή αντοχή και ήταν πρακτικά αδιαπέραστο.

ΠΑΡΑΧΡΩΣΕΙΣ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΕΣ ΣΕ ΜΥΚΗΤΕΣ

Καφετί ξύλο δρυός

Πολλές φορές το εγκάρδιο της δρυός έχει χρώμα πολύ εντονότερο καφετί από το κανονικό με πολλές σκιές.

Ο χρωματισμός αυτός οφείλεται στο μύκητα *Fistulina hepatica* ο οποίος εισέρχεται στο ξύλο μέσα από πληγές του κορμού ή των κλαδιών και μετά την παρέλευση πολλών χρόνων δρα ως ξυλοσηπτικός μύκητας. Το ξύλο αυτό είναι κατάλληλο για κατασκευή επίπλων όχι όμως για κατασκευές με μεγάλη αντοχή.

ΚΥΑΝΟΧΡΩΣΗ Ή ΜΠΛΕ ΠΑΡΑΧΡΩΣΗ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ

Η κυανόχρωση παρουσιάζεται γενικά στα κωνοφόρα και ιδιαίτερα στην πεύκη.

Σ' αυτήν δεν υπάρχει κανένα κυανό έκκριμα από τους μύκητες που προσβάλλουν το ξύλο, τα δε κυτταρικά τους τοιχώματα συνεχίζουν να έχουν το φυσικό ανοιχτοκίτρινο χρώμα τους.

Η χρώση του ξύλου οφείλεται σε οπτικό φαινόμενο.

Οι υφές του μύκητα είναι σκοτεινού χρώματος (οι ώριμες), όταν όμως τις βλέπουμε δια μέσου των ημιδιαφανών κυτταρικών τοιχωμάτων φαίνονται κυανές ή κυανές – καφετιές.

Η κυανή χρώση μπορεί να προσβάλλει το σομφό ξύλο ζωντανών ιστάμενων δένδρων ή νεκρών δένδρων ή κορμοτεμαχίων ή σε πριστή ξυλεία στο δάσος, στην κορμοπλατεία και στις στοιβάδες ξήρανσης εφόσον υπάρχει η κατάλληλη υγρασία.

Η κυανόχρωση στη χώρα μας παρουσιάζεται ως σοβαρότατη προσβολή κυρίως στην ξυλεία μαύρης και δασικής πεύκης. Μεταδίδεται από το ένα δένδρο στο άλλο με διάφορα φλοιοφάγα έντομα, όπως το *Orthotomicus erosus*, το οποίο είναι το συνηθέστερο καθώς και άλλα των Οικογενειών Scolytidae, Curculionidae και Cerambycidae.

Οι μύκητες που προκαλούν την κυανή παράχρωση ανήκουν στα γένη *Ceratostomella* και *Endoconidiophora* των Ασκομυκήτων στα γένη *Alternaria*, *Discula*, *Cadophora*, *Graphium* και *Leptographium* που ανήκουν στους Δευτερομύκητες.

Από τους προηγούμενους μύκητες η αντοχή του ξύλου δεν μεταβάλλεται σημαντικά, γι' αυτό και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε συνηθισμένες κατασκευές **όχι όμως σε κατασκευές επικολητών, για ξυλεία οικοδομών ή για ξυλεία που θα σκεπαστεί με λαδομπογιά.**

Παράγοντες ανάπτυξης αποτελούν η ύπαρξη τροφής που υπάρχει στο σομό ξύλο, αρκετή υγρασία (περισσότερη από 20% του ξηρού βάρους του ξύλου και θερμοκρασία $4,5^{\circ} \text{C} < \Theta < 35^{\circ} \text{C}$.

Εποχή υλοτομίας – καταπολέμηση

Γενικά οι υλοτομίες στο δάσος πρέπει να γίνονται το χειμώνα και η ξυλεία να απομακρύνεται και να κατεργάζεται πριν τον ερχομό την άνοιξη. Αν οι υλοτομίες πραγματοποιηθούν την άνοιξη ή το καλοκαίρι και τα κορμοτεμάχια δεν μπορούν να απομακρυνθούν από το δάσος τότε αυτά πρέπει να εκφλοιωθούν και να συγκεντρωθούν σε ηλιαζόμενες και καλά αεριζόμενες θέσεις.

Η φυσική ξήρανση του ξύλου δεν νεκρώνει τις υφές του μύκητα γι' αυτό η ξήρανση των προσβεβλημένων ξύλων πρέπει να γίνεται σε ειδικούς κλιβάνους αμέσως μετά την πρίση. Ξυλεία διατομής 10x10εκ. χρειάζεται άτμιση σε θερμοκρασία 83°C για 2 ώρες ενώ ξυλεία διατομής 20x20εκ. θερμοκρασία 55° C για 9 ώρες. Συχνά χρησιμοποιούμε αντί για ξήρανση, ραντισμούς με διάφορα μυκητοκτόνα.

ΣΗΨΕΙΣ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ

Γενικά ισχύει ότι οι σήψεις του ξύλου ξεπερνούν τις απώλειες από όλες τις φυτοπαθολογικές ασθένειες των δασών.

Τα δασοπονικά είδη που προσβάλλονται περισσότερο από σήψεις στη χώρα μας είναι η ελάτη, η χαλέπιος και τραχεία πεύκη από τα κωνοφόρα και η οξιά και τα δάση φυλλοφόρων δρυών από τα πλατύφυλλα.

Οι σήψεις του ξύλου προκαλούνται από μύκητες που στα όρθια δένδρα προσβάλλουν κυρίως το εγκάρδιο ξύλο το οποίο όμως δεν παίρνει μέρος στη διατροφή του δένδρου.

Υπάρχουν όμως και μύκητες που προσβάλλουν το σομφό.

Γενικά άλλοι μύκητες προσβάλλουν τα όρθια δένδρα, άλλοι ξυλεία σε χρήση και μόνο λίγοι προσβάλλουν και τα δυο.

Οι μύκητες για να προσβάλλουν το ξύλο πρέπει αυτό να έχει υγρασία πάνω από 20% επί τοις ξηρής ουσίας. Δεν προσβάλλουν ξύλο εντελώς καθυγρό επειδή για να αναπτυχθούν οι μύκητες χρειάζεται αέρας. η σήψη του ξύλου είναι αντίδραση οξειδωσης και υδρόλυσης. Η δράση των ξυλοσηπτικών μυκήτων στον κύκλο του άνθρακα είναι πολύ σημαντική.

ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ ΤΩΝ ΣΗΨΕΩΝ

Οι μύκητες προκαλούν σήψεις στο ξύλο με τη βοήθεια ενζύμων που αυτοί εκλύουν.

Τα ένζυμα διασπούν την κυτταρίνη που είναι ένας πολυσακχαρίτης, σε απλούστερα αφομοιώσιμα σάκχαρα.

Ανάλογα με τα προσβαλλόμενα συστατικά του ξύλου τότε αυτό παίρνει χρώμα καφετί ή άσπρο.

Στην καφετιά σήψη προσβάλλονται η κυτταρίνη και οι πεντόζες, ενώ η λιγνίνη παραμένει λίγο πολύ απρόσβλητη.

Το ξύλο που απομένει μεταβάλλεται σε ανθρακοειδή μάζα, ραγαδώνεται σε ορθογώνια σχήματα και με πίεση μετατρέπεται σε σκόνη.

Η σήψη αυτή ονομάζεται και ξηρή σκόνη.

Στη λευκή σήψη προσβάλλονται όλα τα συστατικά του ξύλου και της λιγνίνης.

Το προσβεβλημένο ξύλο έχει χρώμα ασπρουλό, μπορεί όμως να είναι κιτρινωπό ή ασπροκαφετί.

Σαπροφυτικοί μύκητες αυτοί που προσβάλλουν υλοτομηθέντα δένδρα, πρέμνα κατακείμενα ή ξυλεία σε χρήση.

Παρασιτικοί μύκητες αυτοί που προσβάλλουν ξύλο όρθιων ζωντανών δένδρων.

Αρχικό ή πρωταρχικό στάδιο της σήψης είναι το πρώτο στάδιο της προσβολής του μύκητα κατά το οποίο το ξύλο διατηρεί κατά μεγάλο μέρος τις μηχανικές του ιδιότητες, ενώ έχουμε συνήθως μερική ή ολική αλλαγή του χρωματισμού του.

Προχωρημένο ή τελικό στάδιο της σήψης είναι το στάδιο κατά το οποίο η συνέχεια της ξυλώδους ουσίας καταστρέφεται, τελικά το ξύλο αλλάζει τελείως την εμφάνιση και την υφή του.

Στο στάδιο αυτό αλλάζουν και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κατασκευές.

Πολλές φορές το εσωτερικό εγκάρδιο λείπει.

Μικροσκοπικά χαρακτηριστικά της σήψης

Οι υφές των μυκήτων με την βοήθεια των ενζύμων διαπερνούν και ανοίγουν τρύπες στα τοιχώματα. Γενικά στο προχωρημένο στάδιο της σήψης η δευτερογενής πάχυνση των κυτταρικών τοιχωμάτων παθαίνει διάβρωση, είναι ανισόπαχη, έχει διαλυθεί η μεσοκυττάρια ουσία, έχει μεγαλώσει η κυτταρική κοιλότητα ενώ τα αλωφόρα βοθρία καταστρέφονται.

Οι μύκητες που προκαλούν τις σήψεις των ξύλων ανήκουν γενικά στους Βασιδιομύκητες και ιδιαίτερα στις Οικογένειες Clavariaceae, Pheonagaceae, Auriculariaceae, Tremelaceae και Dacrymytaceae.

Στην Ελλάδα τα δάση ελάτης ήταν παλαιότερα περισσότερο και σήμερα είναι λιγότερο σοβαρά προσβεβλημένα από ξυλοσηπτικούς μύκητες.

Το προσβεβλημένο από τις σήψεις ξύλο και ιδιαίτερα στο προχωρημένο στάδιο έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

Έχει χάσει τη σκληρότητα του (μαλακό).

Τρίβεται με τα δάκτυλα.

Αλλαγή στις μηχανικές ιδιότητες του ξύλου.

Στο αρχικό στάδιο οι λευκές σήψεις δεν προκαλούν σημαντικές αλλαγές στις ιδιότητες αυτές σε αντίθεση με τις καφετιές σήψεις.

Είναι εύφλεκτο και διαπερνάται εύκολα από τα υγρά.

Κατά την καύση του ελκύει λιγότερες θερμίδες σε σχέση με το υγιές ξύλο.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των σήψεων στο ξύλο είναι:

α. Η υγρασία.

Απόλυτα ξηρό ή κάθυγρο ξύλο δεν προσβάλλεται. Οι ξυλοσηπτικοί μύκητες προσβάλλουν το ξύλο με υγρασία μεγαλύτερη από 20%.

β. Η θερμοκρασία.

γ. Το οξυγόνο.

Στην πράξη διακρίνουμε την ανθεκτικότητα των ξύλων στις σήψεις ως εξής:

Ξύλα πολύ ανθεκτικά: Αυτά χρησιμοποιούνται χωρίς καμία προφύλαξη για διάστημα μεγαλύτερο από 25 χρόνια σε επαφή με το έδαφος. Εδώ ανήκουν τα ξύλα του κέδρου, του Ίταμου της *Sequoia sempervirens* και τα πλατύφυλλα των τροπικών χωρών.

Ξύλα ανθεκτικά: Είναι αρκετά ανθεκτικά σε συνηθισμένες χρήσεις, διαρκούν περίπου 10 – 15 χρόνια. Εδώ ανήκουν η καστανιά, ψευδακακία, *Quercus robur*, *Pinus peuce*, κλπ.

Ξύλα λιγότερο ανθεκτικά: Τα ξύλα αυτά πρέπει οπωσδήποτε να καλυφθούν με προστατευτικό υλικό γιατί αλλιώς προσβάλλονται εύκολα σε 5 – 10 χρόνια από σήψεις. Εδώ υπάγονται τα ξύλα της ψευδοτσούγκας, της παραθαλάσσιας πεύκης, τούγιας δασικής πεύκης, φράξου, ορισμένα είδη δρυός, καρυδιάς, κλπ.

Ξύλα πολύ ευπρόσβλητα: Αυτά προσβάλλονται εύκολα μέσα στην 5/ετία και χρειάζονται πάντα να προστατεύονται με προστατευτική ουσία. Εδώ υπάγονται τα ξύλα της ελάτης, ερυθρελάτης, φτελιάς, ιτιάς, φλαμουριάς, πλατανιού και λεύκης.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΣΗΨΕΩΝ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

Γενικά στα δάση υπάρχουν πολύ περισσότερα καρποσώματα ξυλοσηπτικών μυκήτων στα πρέμνα, σε κατακείμενα δένδρα εγκαταλειμμένα στο δάσος παρά στα όρθια ζωντανά δένδρα.

Πρέπει να αποφεύγονται οι πληγώσεις από ανθρώπους και ζώα, έρπουσες πυρκαγιές.

Οι υλοτομίες των πρεμνοφυών δασών πρέπει να γίνονται κατά το δυνατόν πλησιέστερα στο έδαφος (υλοχρηστική και δασοκομική απαίτηση).

Παθολογικός περίτροπος χρόνος είναι ο χρόνος στον οποίο κατά μέσο όρο ένα δασοπονικό είδος αρχίζει να προσβάλλεται από ξυλοσηπτικούς μύκητες.

π.χ. Για την λεύκη είναι στα 15 χρόνια, ενώ για την ελάτη τα 100 χρόνια.

ΣΗΨΕΙΣ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΚΩΝΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ *ARMILLARIA MELLEA* (Basid. Agaricales)

Προσβάλλει πλατύφυλλα και κωνοφόρα είδη. Στα κωνοφόρα προσβάλλει το σομφό, στα πλατύφυλλα προσβάλλει και το εγκάρδιο.

Ο *Armillaria* προσβάλλει κυρίως τις ρίζες και τον ριζικό κόμβο των δένδρων και προκαλεί λευκή κορδονοειδή σήψη.

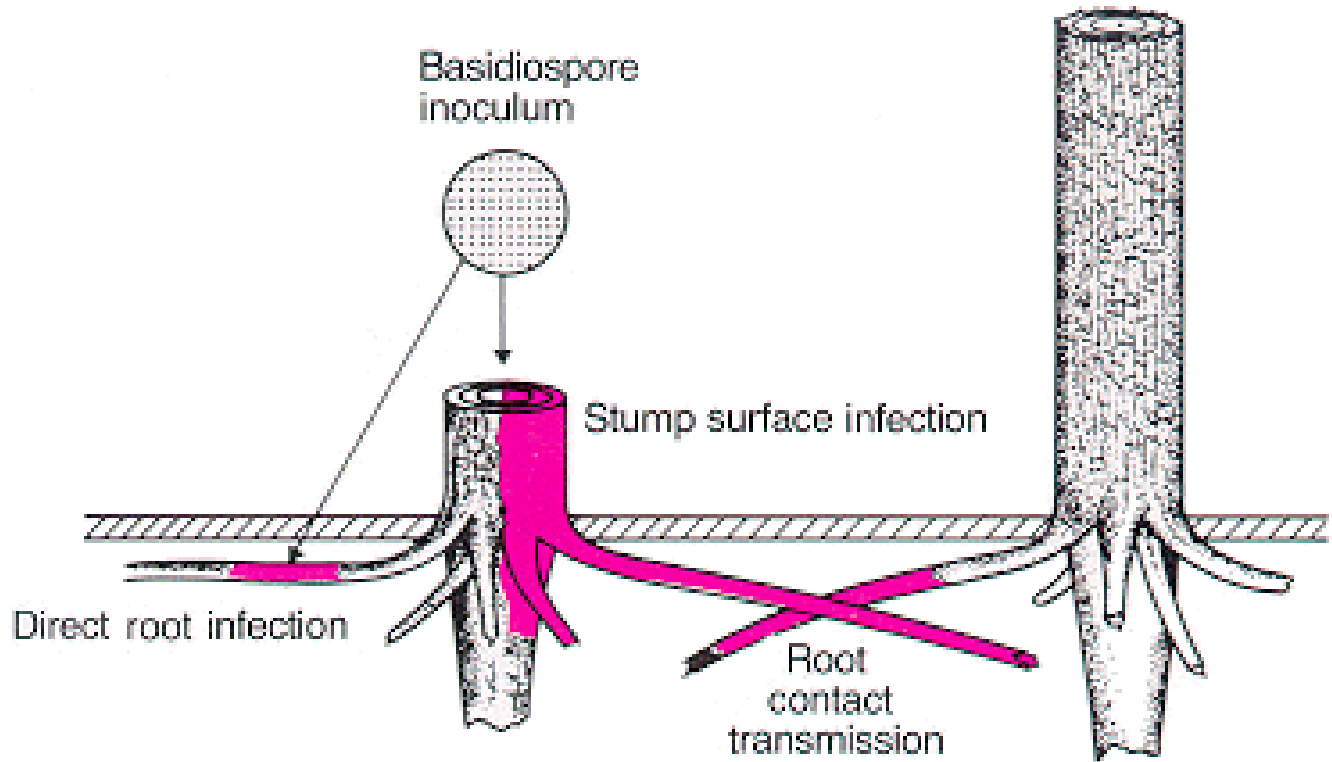
Βρίσκεται σε όλα τα φυσικά δάση της χώρας μας (στην ελάτη στα Φουρνά και το Περτούλι, στην καστασιά στην Όσσα, στην *Pinus radiata* στην Χαλκιδική, στο δάσος Οξιάς – Ελάτης στη Ροδόπη).

Fomitopsis (Fomes) annosus (Basid.Polyporaceae)

Ο μύκητας αυτός προσβάλλει τις ρίζες και το ριζικό κόμβο των κωνοφόρων, ταυτόχρονα όμως μπορεί να προκαλέσει καστανή σήψη στο εγκάρδιο του ριζικού κόμβου ώριμων δένδρων.

FOMES PINI (=Xanthochrous pini) (κ. κόκκινη δακτυλοειδής σήψη) Basid. Polyporaceae)

Ο μύκητας είναι παγκόσμια γνωστός, βρίσκεται σε διάφορα κωνοφόρα κυρίως την πεύκη και την ελάτη. Θεωρείται τραυματοπαράσιτο όρθιων, ώριμων και γηραιών κωνοφόρων. Εισέρχεται στο δένδρο που προκλήθηκαν από σπάσιμο κλαδιών, από παλιότερες έρπουσες πυρκαγιές ή εγκαταλειμμένες παλιές ρητινεύσεις.

Στο αρχικό στάδιο η σήψη παρουσιάζει διάφορα χρώματα ανάλογα με τον ξενιστή. Γενικά όμως προκαλεί την γνωστή «κόκκινη σήψη του εγκάρδιου». Στο προχωρημένο στάδιο παρουσιάζονται λίγα ως πολλά μακρουλά θυλάκια κατά μήκος των ινών που χωρίζονται από φαινομενικά υγιές ξύλο και περιέχουν ιστό μαλακό ινώδη ιστό άσπρου χρώματος.

Σε εγκάρσια τομή του κορμού τα θυλάκια είναι ομοιόμορφα διατεταγμένα ή σχηματίζουν δακτυλίδια που προέρχονται από την σήψη του πρώιμου ή του όψιμου ξύλου γι' αυτό και ονομάζεται κόκκινη δακτυλιοειδής σήψη.

Η σήψη περιορίζεται στην πεύκη και λάρικα στο εγκάρδιο.

Η εμφάνιση των βασιδιοκαρπίων είναι ο ασφαλέστερος δείκτης ότι υπάρχει ήδη σήψη στο εγκάρδιο στη βάση του δένδρου ως ύψος 1,5 – 1,8μ., ενώ μπορεί να μην υπάρχει βασιδιοκάρπιο οπότε πρακτικά είναι αδύνατη η ανίχνευση της σήψης. Βρέθηκε στη Δαδιά στην τραχεία πεύκη, στην Κασσάνδρα στη Χαλέπιο πεύκη, στην Κοζάνη στην μαύρη πεύκη, κλπ.

Ο μύκητας είναι επικίνδυνος γιατί προσβάλλει και σαπίζει όρθια ζωντανά δένδρα.

Στην Ελλάδα η σημασία του είναι μεγάλη κυρίως στα δάση χαλεπιού πεύκης και λιγότερο στις τραχείας.

Η υλοτομία των προσβεβλημένων δένδρων είναι απαραίτητη γιατί η παραμονή τους στο δάσος συνεπάγεται με το πέρασμα των χρόνων, καταστροφή του τεχνικού ξύλου. Σε δάση αναψυχής υλοτομούμε μόνο τα υπέργεια σοβαρά προσβεβλημένα δένδρα.

FOMITORSIS (=Fomes) pinicola

Ο μύκητας είναι συνηθέστερος στα κωνοφόρα και σπανιότερος στα πλατύφυλλα. Προκαλεί καστανή σε κύβους σήψη του σομού και εγκάρδιου ξύλου νεκρών δένδρων ή και ζωντανών.

Στο αρχικό στάδιο της σήψης το προσβεβλημένο ξύλο παίρνει χρωματισμό από ελαφρά κιτρινωπό ως καστανωπό. Στο προχωρημένο στάδιο της σήψης το ξύλο μετατρέπεται σε κιτρινωπή ως ερυθροκαστανή εύθρυπτη μάζα που τείνει να σπάσει σε κύβους. Μεταξύ των ρωγμών του σάπιου ξύλου αναπτύσσονται άσπρες μυκηλιακές πλάκες.

www.naturfoto.cz

© Jiří Bohdal

Copyright (c) 2006 Jacques Gouraud

Τα βασιδιοκάρπια του μύκητα είναι πολυετή, σκληρά, ξυλώδη μεγέθους 5 – 25εκ. και σχήματος οπλής αλόγου. Η πάνω επιφάνεια φέρει συγκεντρωτικούς αύλακες και έχει σκληρή κρούστα.

Ο μύκητας εισέρχεται στα δένδρα από πληγές. Προσβάλλει κυρίως το ριζικό κόμβο γηράνσεων, αδύνατων δένδρων. Η δράση του μύκητα συνεχίζεται και μετά την υλοτομία του δένδρου. Η πρόοδος της σήψης των όρθιων δένδρων γίνεται σιγά - σιγά, μετά την υλοτομία όμως του δένδρου προκαλείται πολύ σημαντική σήψη στα νεκρά ή κατακείμενα δένδρα.

Στην Ευρώπη ο μύκητας είναι γνωστός ως *Fomes marginatus*.

PHELLINUS ROBUSTUS (Polyporus robustus)

Προσβάλλει γέρικα ζωντανά δένδρα πλατύφυλλων αλλά και κωνοφόρα στα οποία προκαλεί λευκή σήψη. Είναι ο πιο συνηθισμένος μύκητας της ελάτης στη Βυτίνα, το Καρπενήσι και το Περτούλι. Το βασιδιοκάρπιο είναι ημικυκλικό, πλατύ και φθάνει σε μέγεθος πάνω από 30εκ.

Η επιφάνεια τους είναι γωνιώδης και έχει χρώμα καφετί ως μαύρο γυαλιστερό και πολλές φορές σκεπάζεται από λειχήνες.

ΣΗΨΕΙΣ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΩΝ

Fomes Fomentarius (=Polyporus=Ungulina Fomentarius)

Ο μύκητας υπάρχει παντού στην Ευρώπη, Αμερική και Αυστραλία. Προσβάλλει μεγάλο βαθμό πλατύφυλλων και κυρίως οξιά.

Ο Fomes Fomentarius προσβάλλει ζωντανά δένδρα και πρέμνα, μπορεί όμως να συνεχίσει τη δράση του σε νεκρά στο έδαφος κατακείμενα δένδρα, εφόσον αυτά συνεχίζουν να είναι υγρά.

Ο μύκητας προσβάλλει το σομφό και το εγκάρδιο ξύλο.

Η σήψη αναπτύσσεται στο πάνω τμήμα του δένδρου γιατί η είσοδος γίνεται από σπασμένα κλαδιά ή πληγές του κορμού.

Προκαλεί μια διάστικτη κιτρινόλευκη σήψη. Στο αρχικό στάδιο η σήψη περικλύεται από μια στενή καστανή ζώνη.

Το βασιδιοκάρπιο του μύκητα είναι πολυετές έχει σχήμα οπλής αλόγου και διάμετρο 10 – 25εκ.

Από οικονομική άποψη ο *F. fomentarius* θεωρείται πολύ επικίνδυνος στα δάση οξιάς και στις φυτείες λεύκης στη χώρα μας, ιδιαίτερα μετά από ανεμοθλασίες ή άλλες πληγώσεις.

Στην Ελλάδα είναι ο κύριος ξυλοσηπτικός μύκητας σε όρθια ζωντανά και σε κατακείμενα νεκρά δένδρα οξιάς.

Επίσης είναι επικίνδυνος στις φυτείες λεύκης που τις προσβάλλει γρήγορα μετά το σπάσιμο του επικόρυφου τμήματος γι' αυτό και πρέπει να υλοτομούνται αμέσως, πριν προσβληθούν και αχρηστευθούν από το μύκητα.

POLYPORUS SULPHUREUS

Προσβάλλει το εγκάρδιο ζωτανών δένδρων και ιδιαίτερα τα είδη που έχουν χρωματιστό εγκάρδιο, βρίσκεται ακόμη σε κατκείμενους κορμούς, πρέμνα, στύλους δεν σαπίζει όμως κατακείμενα κλαδιά και υπολείμματα υλοτομιών.

Ο μύκητας είναι τραυματοπαράσιτο και δρα ενεργητικά ως ξυλοσηπτικός.

Το αρχικό στάδιο της σήψης διακρίνεται δύσκολα.

Το προσβεβλημένο ξύλο παίρνει σιγά - σιγά μια κιτρινο-κοκκινωπή απόχρωση. Σε προχωρημένη σήψη το ξύλο που παίρνει έντονο κοκκινοκαστανό χρώμα που σπάζει με ακτινικές ρωγμές σε τετράγωνα κομμάτια.

Οι ρωγμές γεμίζουν με ασπρουλές σαν χαρτί μυκηλιακές υφές.

Τα βασιδιοκάρπια είναι ετήσια, μεγάλα ως 40εκ., σαρκώδη και αναπτύσσονται κατά ομάδες.

Κάθε βασίδιο έχει σχήμα γείσου, είναι λεπτό και ο περίγυρος γεισοειδής. Η σάρκα τους τρώγεται και είναι εύγεστη. Από τα νέα βασιδιοκάρπια συνήθως στάζει το πρωί κίτρινο υγρό.

Είναι μύκητας σπουδαίας οικονομικής σημασίας επειδή είναι πολύ βλαπτικός.

Προσβάλλει και σαπίζει δρυς μεγάλης ηλικίας αλλά και ξύλα μεγάλων διαστάσεων, όπως στύλους και χοντρά ξύλα λέμβων και πλοίων.

Ο μύκητας εφόσον το ξύλο έχει υγρασία συνεχίζει και αυξάνει μετά την υλοτομία του δένδρου.

STEREUM PORPUREUM (κ. άναμμα του ξύλου της οξιάς ή ασθένεια του αργυρού φύλλωματος)

Υπάρχει σε πολλές χώρες της Ευρώπης και Αμερικής και προκαλεί λευκή σήψη στο ξύλο των πλατύφυλλων (όρθιων ή κατακείμενων), σε χαρτοπολτό και οπωροφόρα δένδρα της οικογένειας Rosaceae. Είναι περισσότερο συνηθισμένος στην οξιά και την σημύδα.

Τα συμπτώματα στα ζωντανά δένδρα είναι ότι στα προσβεβλημένα κλαδιά και από τις εκλυόμενες από το μύκητα τοξίνες το φύλλωμα γίνεται αργυρό μεταλλικό λαμπρό, το κλαδί νεκρώνεται όπως και όλο το δένδρο. Αυτά τα συμπτώματα είναι σοβαρά κυρίως στα οπωροφόρα δένδρα.

Ο μύκητας προκαλεί ανώμαλο καστανό χρωματισμό στο ξύλο της οξιάς που οφείλεται κυρίως στην αντίδραση των ζωντανών κυττάρων από το μεταβολισμό του μύκητα, και στο σχηματισμό τυλώσεων από κόμμι σκοτεινού χρώματος. Αργότερα παρουσιάζονται διάσπαρτα λευκά στίγματα. Τα βασιδιοκάρπια λεπτά, σκληρά και δερματοειδή με σταχτοειδή χρώμα.

Ο μύκητας προκαλεί ανεπιθύμητο χρωματισμό του ξύλου των κορμοτεμαχίων οξιάς σε κορμοτεμάχια σε αποθήκευση στο αρχικό στάδιο της σήψης.

Από οικονομική άποψη στην Ευρώπη θεωρείται μεγάλης σημασίας προσβολή κυρίως στα οπωροφόρα δένδρα, ενώ στους νεουλοτομημένους κορμούς δασικών δένδρων θεωρείται μικρότερης σημασίας όταν υπάρχει μόνος του. Σε συνδυασμό όμως με τον *F. Fomentarius* και *Pol. Versicolor* προκαλεί σοβαρές απώλειες.

Πρόληψη

Για να αποφύγουμε προσβολές στα κορμοτεμάχια οξιάς πρέπει η υλοτομία και απομάκρυνση των κορμοτεμαχίων από το δάσος να γίνεται το χειμώνα.

Η υλοτομία αυτή όταν πραγματοποιείται σε άλλες εποχές χρειάζεται η συγκέντρωση των ξύλων σε καλά αεριζόμενες θέσεις και η επάλειψη τους (στις οριζόντιες τομές) με αντισηπτικές ουσίες.

Επίσης πετυχαίνουμε άριστο αποτέλεσμα αν βυθίσουμε τα κορμοτεμάχια στο νερό ή γίνεται συνεχές κατάβρεγμα τους με σύστημα τεχνητής βροχής.

ΣΗΨΕΙΣ ΝΕΚΡΩΝ ΞΥΛΩΝ Ή ΞΥΛΩΝ ΣΕ ΧΡΗΣΗ POLYPORUS ABIETINUS

Ο μύκητας αυτός έχει παγκόσμια εξάπλωση και προκαλεί λευκή σήψη στο σομό ξύλο, σε πρέμνα και σε νεκρούς κατακείμενους κορμούς κωνοφόρων. Σπανιότερα εμφανίζεται σε όρθια δένδρα και ιδιαίτερα σε μεγάλες πληγές καθώς και σε ξυλεία σε χρήση. Τα βασιδιοκάρπια είναι μικρά (1 – 3εκ.), λεπτά, δερματώδη με τριχωτή πάνω επιφάνεια. Το ξύλο σε προχωρημένη σήψη παρουσιάζει μακρουλούς θύλακες στη διεύθυνση των ινών και το ξύλο γίνεται μαλακό και σπογγώδες.

TRAMETES (=Polyporus) VERSICOLOR

Είναι επικίνδυνος ξυλοσηπτικός μύκητας και προσβάλλει το σομό ξύλο σε πρέμνα και κατακείμενα δένδρα πλατύφυλλων κυρίως και σπανιότερα πλατύφυλλων.

Ο μύκητας ζει ως σαπρόφυτο σε νεκρά ξύλα δρυός, οξιάς, λεύκης και ελάτης.

Στο πρώτο στάδιο της σήψης παρουσιάζονται στο ξύλο άσπρα στίγματα τα οποία αποτελούν το καθένα εστία μόλυνσης. Σε προχωρημένη σήψη στην επιφάνεια του ξύλου εμφανίζονται μικρά φύλλα λευκωπών μυκηλίων καθώς και τα καστανά καρπικά σώματα, τα οποία είναι λεπτά, ετήσια, δερματώδη, μεγέθους 3 – 8εκ. και μεγαλώνουν κατά ομάδες το ένα πάνω στο άλλο.

Είναι ο σπουδαιότερος ξυλοσηπτικός μύκητας ξύλινων στύλων πλατύφυλλων. Χρησιμοποιείται για την μελέτη της αποτελεσματικότητας διάφορων μυκητοκτόνων.

LENTINUS LEPIDEUS

Είναι κοινός στην Ευρώπη, Αμερική και Ασία. Προσβάλλει κυρίως ξυλεία σε χρήση π.χ. κατάρτια, στρωτήρες και τηλεγραφικούς στύλους που προέρχονται από πεύκη, ερυθρελάτη και λάρικα.

Στο αρχικό στάδιο είναι αδιόρατος.

Στο προχωρημένο στάδιο το προσβεβλημένο ξύλο παίρνει χρώμα σκοτεινότερο από το υγιές και ραγαδώνεται κατά μήκος των ινών μέσα από τις οποίες παρουσιάζονται άσπρα μυκήλια, με μακρουλούς γωνιώδεις κρυστάλλους.

Το καρπικό σώμα έχει καπέλο (πιλίδιο) διαμέτρου 5 – 10εκ. χρώματος ωχρού καστανού.

Για την πρόληψη της προσβολής των στύλων πρέπει ο εμποτισμός τους να γίνεται μετά το άνοιγμα των οπών.

(c) Marek Snowarski

fot. 020912-3296 1:1.6

GLEOPHYLLUM (=Lenzites) saepiarium

Προσβάλλει ξύλο κονωφόρων σε χρήση, όπως και κατακείμενους κορμούς και κλαδιά (ελάτη, κυπαρίσσι και μαύρη πεύκη).

Στο αρχικό στάδιο της σήψης το προσβεβλημένο ξύλο παίρνει κίτρινη απόχρωση και γίνεται εύθραυστο και μαλακό.

Στο προχωρημένο στάδιο της σήψης το ξύλο γίνεται σκοτεινό καστανό κατά μήκος και κάθετα προς τις ίνες σε τετράγωνα κομμάτια.

Το βασιδιοκάρπιο είναι πλατύ, ημισφαιρικό, λεπτό και φελλώδες ως δερματώδες. Η πιο πάνω επιφάνεια είναι οδοντωτή, τριχωτή και κοκκινοκαστανή.

Ο *Gleophyllum saepiarium* είναι ο σπουδαιότερος μύκητας που προκαλεί σήψη του ξύλου των κονοφόρων σε χρήση σε ανοιχτό περιβάλλον ή σε πλατείες ξήρανσης ξυλείας.

GLEOPHYLLUM (Lenzites) abietum

Προσβάλλει ξυλεία κωνοφόρων (ελάτης, ερυθρελάτης, κυπαρισσιού) σε αποθήκευση και στα σπίτια (πάσσαλοι, στέγες, ξυλεία ορυχείων, κλπ).

Προκαλεί καφετιά σήψη σε κύβους, εσωτερικά στο ξύλο, ενώ εξωτερικά το ξύλο φαίνεται ανέπαφο.

Το βασιδιοκάρπιο είναι μικρό 1 – 3εκ. και φέρει τρίχες.

Η πιο πάνω επιφάνεια έχει χρώμα καφετί σκοτεινό και τελικά γίνεται μαύρο. Χρησιμοποιείται στα εργαστήρια για δοκιμή μυκητοκτόνων.

DAEDALEA QUERCINA (Trametes – Lenzites quercina)

Ο μύκητας προσβάλλει κατακείμενα κορμοτεμάχια, πρέμνα και ξυλεία σε χρήση (στρωτήρες σιδηροδρόμων, ορυχείων, κλπ) κυρίως δρυός αλλά και καστανιάς ή οξιάς.

Προκαλεί καστανή σήψη ή κοκκινοκαστανή σε κύβους. Το σάπιο ξύλο υποχωρεί με πίεση των δακτύλων. Το σομφός προσβάλλεται ευκολότερα από το εγκάρδιο. Η σήψη δρα γενικά πολύ σιγά.

Το βασιδιοκάρπιο έχει πλάτος 20 – 30εκ. και χρώμα κιτρινοκαστανό. Το σχήμα του είναι ανώμαλο και μοιάζει με παχύ γείσο.

Ο μύκητας προσβάλλει ξυλεία δρυός σε χρήση και μέσα στα σπίτια (κουφώματα, πόρτες, κλπ).

Προκαλεί σοβαρές ζημιές κυρίως σε χώρες με πολύ υγρό κλίμα.

ΣΗΨΕΙΣ ΞΥΛΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ MERULIUS LACRYMANS (κ. μύκητας ξηρής σήψης)

Δεν υπάρχει στα δάση παρά μόνο σε ξύλινες κατασκευές κυρίως κωνοφόρων αλλά και πλατύφυλλων.

Προκαλεί καστανή σήψη στο ξύλο.

Το καρπικό σώμα που αναπτύσσεται στην επιφάνεια των ξύλινων κατασκευών είναι επίπεδο, σαν γείσο, μαλακό, σαρκώδες, δερματώδες. Το μέγεθος του ποικίλει από λίγα εκατοστόμετρα ως ένα μέτρο.

Ο μύκητας αναπτύσσει ένα άσπρο παχύ μυκήλιο. Με την προσβολή το ξύλο ραγαδώνεται, χάνει την αντοχή του και μεταβάλλεται σε σκόνη.

Αναπτύσσεται κυρίως σε υγρά όχι καλά αεριζόμενα μέρη. Στην επιφάνεια του μυκηλίου που αναπτύσσεται στο ξύλο παρουσιάζονται συχνά σαν δάκρυα, σταγόνες υγρού απ' όπου πήρε το όνομα Lacrymans.

Καταπολέμηση

Για την καταπολέμηση της προσβολής πρέπει να διακοπεί η πηγή της αυξανόμενης υγρασίας και να αντικατασταθεί το προσβεβλημένο ξύλο περισσότερο από ένα μέτρο από την προσβολή που βλέπουμε.

Όπου μπορεί να γίνει εμποτισμός ή επάλειψη με κατάλληλα μυκητοκτόνα.

VS